

MAJ

Kalendarium maj 1989

1

- W wielu miastach odbywają się [manifestacje](#) „Solidarności” – po raz pierwszy od 8 lat – legalne. W Warszawie pochód „Solidarności” gromadzi blisko 100 tys. osób.
- Wiece i pochody zorganizowane przez Solidarność Walczącą odbywają się w Gdańsku, Gdyni, Jastrzębiu, Poznaniu, Wałbrzychu i Wrocławiu – głównie pod hasłami „Precz z komuną” i bojkotu wyborów. W Gdańsku przemawiają Andrzej Gwiazda, Tadeusz Szczudłowski i Anna Walentynowicz. Wiec przeradza się w demonstrację, wyjątkowo brutalnie zaatakowaną przez milicję. Do starć dochodzi w kilku punktach miasta, pobitych zostaje wiele osób, także przypadkowi przechodnie, z tłumu pod KW PZPR milicja wyciąga młodych ludzi. Ciężkich obrażeń doznają: Adam Klingenberg, Leon Lidzbarski, Ludwik Kromer, Dariusz Bojsmard, Adam Ryzmar, Tadeusz Cichocki, Piotr Korczak. We Wrocławiu - wspólna demonstracja Solidarności Walczącej i PPS-RD przeciw ugodzie z komunistami. Potrącenie manifestanta przez samochód ZOMO doprowadza do wybuchu rozruchów, które trwają do późnych godzin wieczornych.

3

- W wielu miastach mają miejsce pochody i wiece organizowane przez Solidarność Walczącą. W Warszawie demonstracja rozpoczyna się po mszy św. w katedrze św. Jana, uczestniczy w niej między innymi delegacja MRKS. Kilkanaście osób zostaje zatrzymanych przez milicję.

4

- Gen. Wojciech Jaruzelski proponuje akt abolicji dla skazanych i internowanych w okresie stanu wojennego.

6-10

- Strajk okupacyjny 35 tys. górników Lubińskiego Zagłębia Miedziowego. Na czele Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego staje Romuald Halicki, a w jego skład wchodzi zarówno członkowie „Solidarności”, jak i OPZZ. MKS formułuje postulaty płacowe oraz żąda spotkania z ministrem przemysłu. Strajk kończy się ustępstwami MKS.

6

- W Gdańsku obraduje druga tura Ogólnopolskiego Zjazdu Niezależnego Zrzeszenia Studentów.

8

- Ukazuje się 1. numer „Gazety Wyborczej”, ogólnopolskiego legalnego dziennika opozycyjnego w nakładzie 150 tys. egzemplarzy. Redaktorem naczelnym [Lech](#) Wałęsa mianuje Adama Michnika.

9

- W lokalu Komitetu Obywatelskiego NSZZ „Solidarność” w Słupsku zostaje odkryty podsłuch.
- Telewizja nadaje pierwszy program Studia Wyborczego „Solidarności”.
- Wrocławski „kandydat na prezydenta PRL” Waldemar Frydrych („Major”) organizuje wyborczy happening Pomarańczowej Alternatywy pod hasłem „Major kontra Generał”.

9-10

- We Wrocławiu zostaje pobity przez czekających przed jego domem trzech napastników członek wrocławskiego Komitetu Obywatelskiego NSZZ „Solidarność”, poeta Lothar Herbst.

10

- Lech Wałęsa odbiera w Strasburgu Europejską Nagrodę Praw Człowieka. W czasie konferencji prasowej w drodze powrotnej zwraca się do polskich emigrantów, [...] *by pakowali walizki i wracali do Polski, bo tu szykują się wielkie zmiany.* [...]

12

- Ukazuje się oficjalna informacja, że gen. Wojciech Jaruzelski będzie kandydował na urząd prezydenta PRL.

13

- Lech Wałęsa i KKW NSZZ „Solidarność” wzywają robotników do wstrzymania się od strajków, aby nie pogłębiać kryzysowej sytuacji kraju.

14

- Toczy się wojna wyborcza przeciwko „Solidarności” – nocami zrywane lub zamalowywane są jej plakaty, kolporterów prasy wyborczej i osoby pracujące na rzecz Komitetu Obywatelskiego szykanuje milicja, posuwając się nawet do bicia (niekiedy czynią to „nieznani sprawcy”). Pojawiają się ulotki i napisy ośmieszające lub szkalujące kandydatów KO.

15

- W Krakowie na Rynku Głównym odbywa się 300-osobowa demonstracja zorganizowana przez Akcję Studencką WiP z okazji międzynarodowego dnia walki z militarystką.

16-18

- W Krakowie manifestacje zorganizowane przez tzw. Grupę Krakowską (skupiającą młodych radykałów z Niezależnego Zrzeszenia Studentów, Konfederacji Polski Niepodległej, Federacji Młodzieży Walczącej oraz anarchizującej Akcji Studenckiej WiP) pod hasłem „Sowieci do domu” przekształcają się w trzydniowe starcia z milicją. Wiele osób zostaje pobitych i zatrzymanych.

17

- Sejm uchwala dwie ustawy regulujące stosunki wyznaniowe: „O gwarancji wolności sumienia i wyznania” oraz „O stosunku Państwa do Kościoła katolickiego”. Ta druga nadaje Kościołowi i jego instytucjom osobowość prawną. Kościół może posiadać własne drukarnie, stacje radiowe i telewizyjne, kina, teatry; otrzymuje ponadto ulgi podatkowe i celne, duchowni otrzymują prawo do ubezpieczeń socjalnych. Ma nastąpić też zwrot nieruchomości odebranych Kościołowi przez państwo.
- Edmund Krasowski, komisarz Komitetu Obywatelskiego w Elblągu ds. wyborów, zostaje pobity w bramie własnego domu przez „nieznanych sprawców”.

17-18

- Lech Wałęsa przebywa w Brukseli na zaproszenie Międzynarodowej Konfederacji Wolnych Związków Zawodowych.

23

- Sąd Wojewódzki w Warszawie ponownie odrzuca wniosek o rejestrację NZS. Studentów, którzy po opuszczeniu gmachu sądu sformowali pochód, w okolicach Uniwersytetu Warszawskiego brutalnie atakuje milicja. Wiele osób zostaje pobitych, kilkanaście zatrzymanych. W proteście Uniwersytet Warszawski rozpoczyna strajk okupacyjny.

24

- Po odmowie rejestracji NZS w wielu miastach (Gdańsk, Łódź, Wrocław) odbywają się wiece protestacyjne, inne uczelnie przyłączają się do strajku. Ze studentami solidaryzują się załogi pracownicze (wiece m.in. w Hucie Warszawa, ZM Ursus). Poparcie dla protestu wyraża przewodniczący Solidarności Walczącej Kornel Morawiecki, a także Lech Wałęsa i KKW „Solidarności”.
- W Gdańsku odbywa się wielotysięczna manifestacja protestacyjna przeciwko decyzji o likwidacji Stoczni Gdańskiej. Uczestniczy w niej Lech Wałęsa.

28-29

- Strajkuje 38 wyższych uczelni.

29-30

- W Warszawie zbiera się zjazd założycielski Stowarzyszenia Pisarzy Polskich.

30

- Wojna wyborcza przeciwko „Solidarności” zaostrza się. Władze wysuwają oskarżenia o finansowanie Komitetu Obywatelskiego przez Amerykanów.